

звиробництвом), примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) разом з матеріалами розслідування зберігаються на підприємстві протягом 45 років, у разі реорганізації підприємства передаються його правонаступникові, який бере на облік нещасний випадок, а у разі ліквідації підприємства — до державного архіву.

Який соціальний захист має особа, яка отримала травму внаслідок нещасного випадку на виробництві?

Фонд соціального страхування здійснює такі соціальні послуги і виплати:

- 1) оплата лікарняного листка в розмірі 100% середньомісячного заробітку (незалежно від стажу роботи);
- 2) при встановленні стійкої втрати працездатності або смерті потерпілого: - виплата одноразової допомоги; - виплати щомісячних страхових виплат; - санаторно-курортне лікування; - оплата лікування, протезування; - оплата доглядів за потерпілим; - виплата пенсії по інвалідності та у зв'язку з втратою

Відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань в Котовському районі

**Трапився нещасний випадок на виробництві?
Телефонуйте безвідкладно!**

- 103 швидка допомога
- 26397 відділення ВД ФССНВ та ПЗ

Консультації - тел. 37396 ; 0949594396 експерт Кушніров С.Б
Сайт відділення в інтернеті <http://fsnvkot.ucoz.ru>

годувальника; - перенавчання інвалідів трудового кабітства та їх працевлаштування; - інші виплати та послуги передбачені законодавством. Якщо ж Ви отримуєте заробітну плату в "конверті" і не прийняті на роботу відповідно до трудового законодавства України, при настанні нещасного випадку Ви не зможете скористатися належним соціальним захистом.

Консультаційний центр
відділення виконавчої дирекції Фонду
соціального страхування від нещасних випадків
на виробництві та професійних захворювань
у Котовському районі.
Котовськ, вул. 50 років Жовтня 87.
<http://fsnvkot.ucoz.ru>
e-mail: fsnvkotovsk@mail.ru
тел.. 26397, 21413

ТЕМАТИЧНИЙ ПОСІБНИК з охорони праці та профілактики виробничого травматизму

*для керівників підприємств та працівників
з охорони праці
сільськогосподарських підприємств*

ПРАВИЛА ОХОРОНИ ПРАЦІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ

**Додаток: Що таке
“нещасний випадок на виробництві?”
(Консультація)**

яка обслуговує підприємство (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння);
› органу Держпожнадзора, якщо нещасний випадок стався внаслідок пожежі.

2) протягом доби утворити комісію ускладі не менше як три особи та організувати проведення розслідування.

Про груповий нещасний випадок, нещасний випадок із смертельним наслідком, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, випадок смерті або зникнення працівника під час виконання трудових(посадових) обов'язків роботодавець зобов'язаний протягом однієї години повідомити з використанням засобів зв'язку та протягом трьох годин подати на паперовому носії повідомлення:

- › територіальному органу Держгірпромнадзора за місцезнаходженням підприємства (22521 Котовськ вул.. Вокзальна 3 Котовський відділ нагляду за промисловою безпекою та охороною праці)
- › органу прокуратури за місцем настання нещасного випадку;
- › Фондові за місцезнаходженням підприємства;(26397;21413, 24739 Котовськ вул.. 50 років Жовтня 87)
- › іншим органам і організаціям, які визначені Порядком №1232.

Комісія зобов'язана протягом трьох робочих днів розслідувати нещасний випадок(10 робочих днів - важкий, смертельний або груповий), скласти у п'яти примірниках акт проведення розслідування нещасного випадку за формою Н-5 та акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за формою Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і передати їх роботодавцеві для затвердження.

Роботодавець, який утворив комісію, повинен розглянути і затвердити примірник акта за формою Н-5 і Н-1 протягом доби після надходження матеріалів щодо результатів розслідування.

Нещасні випадки із смертельними наслідками, які спричинили тяжкі наслідки, групові (з двома і більше працівниками), випадки смерті працівників на підприємстві розслідуються, комісією, яку утворює орган Держгірпромнадзора. На вимогу потерпілого або особи, яка представляє його інтереси, голова комісії зобов'язаний ознайомити його з документами, що містяться в матеріалах розслідування. Примірники актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний

Консультація відділення Фонду

Що таке нещасний випадок на виробництві?

Нещасний випадок на виробництві – це обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактору чи середовища, що сталося в процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

Перелік обставин, за яких настає страховий випадок, визначається Кабінетом Міністрів України. З 1 січня 2012 року набрав чинності новий Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві, який затверджено 30.11.2011 року постановою КМУ № 1232 (далі Порядок № 1232)

Якщо Ви стали свідком нещасного випадку на підприємстві чи в установі (або з Вами стався нещасний випадок) в першу чергу необхідно:

› повідомити про це роботодавця, або безпосереднього керівника робіт (майстра, бригадира, тощо);

› надати першу медичну допомогу потерпілому (викликати швидку допомогу);

› зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку та устаткування устані, в якому вони були на момент нещасного випадку (якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників і не призведе до інших тяжких наслідків).

Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок зобов'язаний:

1) протягом однієї години повідомити звикористанням засобів зв'язку та протягом доби передати на паперовому носії повідомлення встановленого зразка до:

› відділення Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві за місцем реєстрації підприємства (26397; 21413, 24739)

› профспілкової організації або уповноваженого з охорони праці на підприємстві;

› установи державної санітарно-епідеміологічної служби,

МІНІСТЕРСТВО НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ
НАКАЗ

26.11.2012 м. Київ

N 1353

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

14 грудня 2012 р. за N 2075/22387

Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві

Відповідно до статті 28 Закону України "Про охорону праці", підпункту 41 пункту 4 Положення про Міністерство надзвичайних ситуацій України, затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року N 402, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві, що додаються.
2. Державній службі гірничого нагляду та промислової безпеки України (Хохотва О. І.) у встановленому порядку:
  - 2.1. Забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
  - 2.2. Внести наказ до Державного реєстру нормативно-правових актів з питань охорони праці.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Голову Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України Хохотву О. І.

Міністр В. Балоза

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра

соціальної політики України -
керівник апарату В. Коломієць

Заступник Міністра

охорони здоров'я України -
керівник апарату Р. Богачев

Голова Державної служби України

з питань регуляторної політики

та розвитку підприємництва М. Ю. БродськийПерший заступник Голови СПО Г. В. Осовий

Перший заступник Голови

Спільного представницького органу

сторони роботодавців на

національному рівні О. Мірошниченко

Міністр регіонального розвитку,

будівництва та житлово-комунального

господарства України А. М. Близнюк

Міністр аграрної політики

та продовольства України М. В. Присяжнюк

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
надзвичайних ситуацій України
26.11.2012 N 1353
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
14 грудня 2012 р. за N 2075/22387

Зміст

Наказ міністерства надзвичайних ситуацій України №1353 від 26.11.2012р..	3
I. Загальні положення	4
II. Загальні вимоги	4
III. Вимоги щодо безпеки виробничого обладнання та організації робочих місць	7
IV. Вимоги щодо безпеки при експлуатації сільськогосподарської техніки	8
V. Вимоги щодо безпеки під час одержання продукції рослинництва	8
VI. Вимоги щодо безпеки під час одержання продукції тваринництва	16
VII. Вимоги щодо безпеки пригужових переїздах та перевезеннях	23

ПРАВИЛА ОХОРОНИ ПРАЦІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, які здійснюють діяльність у сільському господарстві.

1.2. Ці Правила встановлюють вимоги до охорони праці під час одержування продукції рослинництва і тваринництва, вирощування сільськогосподарських культур на відкритому ґрунті, в оранжереях і теплицях.

1.3. Ці Правила є обов'язковими для роботодавців і працівників, які виконують роботи з вирощування, збирання, оброблення продукції рослинництва і тваринництва.

II. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

2.1. Роботодавець повинен забезпечити безпечні і нешкідливі умови праці відповідно до Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників, затверджених наказом МНС України від 25 січня 2012 року N 67, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14 лютого 2012 року за N 226/20539 (НПАОП 0.00-7.11-12).

2.2. Роботодавець зобов'язаний створити службу охорони праці відповідно до Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці України від 15 листопада 2004 року N 255, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2004 року за N 1526/10125 (НПАОП 0.00-4.21-04).

2.3. Роботодавець зобов'язаний за власні кошти організувати проведення медичних оглядів працівників під час прийняття на роботу (попередній медичний огляд) та протягом трудової діяльності (періодичні медичні огляди) відповідно до вимог Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року N 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за N 846/14113.

2.4. Працівники повинні проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною

або підпирати його руками, намотувати віжки на руку, тулуб.

7.9. Під час використання гужового транспорту в темний час доби або за умов недостатньої видимості вози (сани) повинні бути облаштовані світловідбивачами відповідно до вимог Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року N 1306.

7.10. Не дозволяється залишати тварин, запряжених у сільськогосподарське знаряддя, неприв'язаними без їзових, навіть у разі нетривалої зупинки.

VIII. Забезпечення працівників засобами індивідуального захисту

8.1. Роботодавець зобов'язаний забезпечити працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту відповідно до Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, затвердженого наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 24 березня 2008 року N 53, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 травня 2008 року за N 446/15137.

8.2. Засоби індивідуального захисту повинні відповідати вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року N 761.

8.3. Працівники повинні бути забезпечені спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту відповідно до Типових норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам сільського та водного господарства, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці України від 10 червня 1998 року N 117, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14 липня 1998 року за N 449/2889.

Начальник Відділу взаємодії
з Верховною Радою України,
Кабінетом Міністрів України
та з питань координації роботи
центральных органів виконавчої влади,
діяльність яких спрямовується
та координується через Міністра В. І. Теличко
ПОГОДЖЕНО:

Директор виконавчої дирекції
Фонду соціального страхування
від нещасних випадків на
виробництві та професійних
захворювань України В. Акопян
Перший заступник Голови -
Головний державний інспектор
з ядерної та радіаційної
безпеки України М. Х. Гашев
Виконуючий обов'язки
Голови Державної інспекції
техногенної безпеки України
генерал-майор служби
цивільного захисту І. Гасек

праці від 26 січня 2005 року N 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за N 231/10511 (НПАОП 0.00-4.12-05).

2.5. Не допускається залучення жінок до робіт, визначених у Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України 29 грудня 1993 року N 256, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 30 березня 1994 року за N 51/260.

Підіймання та переміщення важких речей жінками необхідно здійснювати з дотриманням вимог Граничних норм підіймання і переміщення важких речей жінками, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 грудня 1993 року N 241, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 грудня 1993 року за N 194.

2.6. Забороняється залучення неповнолітніх до робіт, визначених у Переліку важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 року N 46, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 28 липня 1994 року за N 176/385.

Підіймання та переміщення важких речей неповнолітніми необхідно здійснювати з дотриманням вимог Граничних норм підіймання і переміщення важких речей неповнолітніми, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 березня 1996 року N 59, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 16 квітня 1996 року за N 183/1208.

2.7. Роботодавець повинен забезпечити безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд відповідно до Положення про безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд, затвердженого наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України, Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 27 листопада 1997 року N 32/288, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 липня 1998 року за N 424/2864 (далі - НПАОП Б.45.2-4.01-08), затвердити у встановленому порядку проектну документацію.

2.8. Роботодавець повинен забезпечити стан пожежної безпеки відповідно до:

Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19 жовтня 2004 року N 126, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04 листопада 2004 року за N 1410/10009 (далі - НАПБ А.01.001-2004);

2.9. Роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки відповідно до Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року N 1107.

2.10. Роботодавець зобов'язаний опрацювати і затвердити нормативні акти про охорону праці, що діють на підприємстві, відповідно до Порядку опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві, затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 21 грудня 1993 року N 132,

zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 лютого 1994 року за N 20/229 (НПАОП 0.00-6.03-93).

2.11. Роботодавець зобов'язаний організувати проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 1992 року N 442.

2.12. Роботодавець повинен організувати розслідування та вести облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій відповідно до Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року N 1232.

2.13. Роботодавець повинен забезпечити проведення гігієнічної регламентації та державної реєстрації небезпечних факторів відповідно до вимог Положення про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних факторів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року N 420, і Порядку оплати робіт із проведення гігієнічної регламентації та державної реєстрації небезпечних факторів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року N 420.

2.14. Роботодавець повинен забезпечити проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи технологій, продукції та сировини відповідно до вимог Порядку проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 09 жовтня 2000 року N 247, zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2001 року за N 4/5195.

2.15. Роботодавець повинен забезпечити встановлення знаків безпеки для позначення небезпечних зон відповідно до:

ДСТУ ISO 6309:2007 "Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір";

Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року N 1262.

2.16. Виконання робіт, пов'язаних з транспортуванням тварин, необхідно здійснювати з дотриманням вимог Правил транспортування тварин, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року N 1402.

2.17. Експлуатацію та утримання електричних установок та електричних мереж необхідно здійснювати відповідно до:

Правил безпечної експлуатації електроустановок, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 06 жовтня 1997 року N 257, zareєстрованих у Міністерстві юстиції України 13 січня 1998 року за N 11/2451 (далі - НПАОП 40.1-1.01-97);

Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 09 січня 1998 року N 4, zareєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за N 93/2533 (далі - НПАОП 40.1-1.21-98);

ГОСТ 12.1.030-81 "ССБТ. Электробезопасность. Защитное заземление, зануление".

2.18. Виконання робіт на висоті необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджених

повинні два працівники.

7.10. Переносити вулики в заглиблений зимівник і виставляти їх із зимівника необхідно по спеціальному трапу або за допомогою бокових ручок по сходовому маршу. Кут нахилу трапа і маршу не повинен перевищувати 30°.

7.11. При зберіганні бджолиних сімей без стелажів їх необхідно розміщувати у зимівнику на твердій підлозі або спеціальному настилі.

Висота штабелювання вуликів повинна бути не більше 2 м, ширина проходу - не менше 0,8 м. У рядах вулики потрібно устанавлювати впритул один до одного.

7.12. Нагрівальні прилади з розміщеними на них пароутворювачами або вмістищами для нагрівання ножів для розпечатування стільників необхідно встановлювати на теплоізоляційній підставці на відстані не менше 1 м від легкозаймистих предметів.

7.13. Електричні ножі для розпечатування стільників повинні мати теплоізоляційні підставки, а під час перерви в роботі їх потрібно від'єднувати від електричної мережі.

7.14. Не дозволяється торкатися ротора медогонки до його остаточного зупинення.

7.15. Перероблення воскової сировини та інші роботи з використанням відкритого вогню необхідно проводити у спеціально відведеному місці.

7.16. Під час збирання бджолиної отрути отрутоприймальні пристрої необхідно виймати з вулика не раніше ніж через 15 - 20 хв. після їх вимкнення і заспокоєння бджіл.

7.17. Зіскоблювати отруту з отрутоприймальних пластин необхідно за допомогою леза, укріпленого у спеціальному тримачі. Роботу необхідно проводити у витяжній шафі з використанням відповідних засобів індивідуального захисту.

7.18. Збирання маточного молочка, прополісу з полотнянок і сушіння квіткового пилку необхідно здійснювати в окремому приміщенні, обладнаному припливно-витяжною вентиляцією.

VII. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПРИ ГУЖОВИХ ПЕРЕЇЗДАХ ТА ПЕРЕВЕЗЕННЯХ

7.1. Запрягати коней дозволяється лише у справний гужовий транспорт.

Гужовий транспорт, який використовується в гірській місцевості, повинен бути забезпечений додатковим гальмовим пристроєм.

7.2. Керувати гужовим транспортом, перевозити людей та вантажі, переводити коней через дороги та інші перешкоди дозволяється працівникам чоловічої статі, які досягли 18 років.

7.3. Робочих коней та інвентар потрібно закріплювати за конкретними працівниками, які ознайомлені з поведінкою тварин, знають їхні потреби. На кожного коня необхідно виділити правильно підігнаний комплект збруї.

7.4. Гужовий транспорт повинен бути обладнаний сидіннями, розміщеними таким чином, щоб кінь не міг дістати їздового задньою ногою.

7.5. Не дозволяється:

використовувати гужовий транспорт з відсутніми на ньому гальмівними пристроями, без ліхтарів у темну пору доби та за умов недостатньої видимості;

залишати на смузї відведення дороги тварин без нагляду;

вести тварин дорогами з поліпшеним покриттям, якщо поруч є інші дороги.

7.6. Під час завантажування і розвантажування гужового транспорту коней необхідно прив'язувати.

7.7. Коні, зайняті на транспортних роботах, повинні бути підковані.

7.8. Спускаючись зі схилу, не можна сідати в гужовий транспорт, підтримувати

зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за N 227/10507 (далі - НПАОП 01.2-1.09-05).

6.3. Робочі місця операторів агрегатів для купання овець повинні бути огорожені та обладнані сонцезахисними тентами.

6.4. Не допускається перебування працівників на краю ванни для купання під час оброблення овець.

6.5. Під час стриження овець на стелажах або столах повинні бути передбачені пристрої для фіксування ніг тварин.

6.6. Стригальний агрегат та стригальні машинки мають бути справні та відрегульовані.

6.7. Гострити різальну пару стригальної машинки потрібно на заточувальному апараті за допомогою спеціального тримача.

6.8. Чистити коней необхідно на прив'язі, а норовливих - обов'язково на розв'язках. Під час чищення конюх повинен стояти збоку коня вправо до нього, слідкуючи за його поведінкою. Металеве скребло дозволено використовувати лише для очищення (знепилення) мички (борідки) над копитами та склеєних ділянок шерсті коня.

6.9. Не допускається виводити на прогулянку одночасно кобил та жеребців. Під час проведення коней один за одним необхідно дотримуватись відстані між ними не менше 5 м (2 корпуси).

6.10. Роздавання кормів норовливим коням або жеребцям необхідно улаштовувати з боку проходу, не заходячи у стійло або денник.

6.11. Обробляти спокійних дорослих коней необхідно у недоуздрках, у руках табунників або конюхів.

Дорослих оповоджених, привчених до триніг, але неспокійних коней перед обробленням необхідно триножити. Обробляти неоповоджених або норовливих коней, а також молодняк необхідно тільки у розколі або у станку.

6.12. Утримання птиці необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил охорони праці у птаківництві, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 06 жовтня 2008 року N 213, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03 листопада 2008 року за N 1067/15758 (далі - НПАОП 01.2-1.03-08).

7. Вимоги щодо безпеки у бджільництві

7.1. Роботи з обслуговування бджолиних сімей необхідно виконувати із застосуванням відповідних засобів індивідуального захисту і димаря. Димар повинен перебувати у справному стані та бути заправленим.

7.2. Вулики необхідно встановлювати без перекосів, які можуть спричинити їхнє падіння.

7.3. Під час проколювання отворів у рамках необхідно використовувати спеціальні упори, щоб унеможливити травмування працівника свердлом або шилом.

7.4. Під час електронавощування рамок необхідно застосовувати спеціальні прилади.

7.5. Під час роботи з бджолами у зимівнику необхідно використовувати ліхтарі та світильники з червоними світлофільтрами.

7.6. Під час огляду та оброблення бджолиних сімей бджоларю не дозволяється робити раптових рухів, використовувати парфюмерно-косметичні засоби і речовини із сильним запахом.

7.7. Трапи і підмостки, які використовують під час вантажних робіт у бджоларстві, повинні бути сухими і неслизькими.

7.8. Перевозити людей у кузові транспортного засобу одночасно із бджолами не допускається.

7.9. Відчиняти борта транспортних засобів із розміщеними у них вуликами

наказом Держгірпромнагляду від 27 березня 2007 року N 62, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04 червня 2007 року за N 573/13840 (НПАОП 0.00-1.15-07).

2.19. Усі роботи, пов'язані з використанням вантажопідійомних і транспортних машин, механізмів й устаткування, необхідно здійснювати відповідно до вимог:

Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18 червня 2007 року N 132, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09 липня 2007 року за N 784/14051 (НПАОП 0.00-1.01-07);

Правил будови і безпечної експлуатації навантажувачів, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 31 грудня 2008 року N 308, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2009 року за N 103/16119 (далі - НПАОП 0.00-1.22-08).

III. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ДО ВИРОБНИЧОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧИХ МІСЦЬ

3.1. Розміщення виробничого обладнання та організація робочих місць повинні відповідати:

ГОСТ 12.2.003-91 "ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности";

ДСТУ 7234:2011 "Дизайн і ергономіка. Обладнання виробниче. Загальні вимоги дизайну та ергономіки";

ДСТУ ГОСТ 12.2.061:2009 "ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности к рабочим местам";

ГОСТ 12.2.032-78 "ССБТ. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования";

ГОСТ 12.2.033-78 "ССБТ. Рабочее место при выполнении работ стоя. Общие эргономические требования".

3.2. Рівні небезпечних і шкідливих виробничих чинників у виробничих приміщеннях та на робочих місцях не повинні перевищувати норм, встановлених:

Державними санітарними нормами і правилами при роботі з джерелами електромагнітних полів, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 грудня 2002 року N 476, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 13 березня 2003 року за N 203/7524 (ДСанНіП 3.3.6.096-2002);

Санітарними нормами виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року N 37 (далі - ДСН 3.3.6.037-99);

Державними санітарними нормами виробничої загальної та локальної вібрації, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року N 39 (далі - ДСН 3.3.6.039-99);

Санітарними нормами мікроклімату виробничих приміщень, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року N 42 (далі - ДСН 3.3.6.042-99);

ГОСТ 12.1.005-88 "ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны".

3.3. Обладнання, при експлуатації якого можливе виділення шкідливих речовин у повітря робочої зони, повинно бути обладнане укриттям з місцевим відсмоктуванням.

Пуск місцевого відсмоктування повинен бути заблокований з пуском технологічного обладнання.

3.4. Струмопідвідні проводи до електрифікованих машин і установок у виробничих приміщеннях повинні бути ізольовані і захищені від механічного пошкодження.

3.5. Трубопроводи, запірні арматура, насоси і вмістища, розміщені у теплицях, які використовують під час застосування гербіцидів і агрохімікатів, повинні бути герметично закритими.

3.6. Труби системи поливання повинні бути пересувними. Розміщення зрошувачів у системі поливання повинно бути таким, щоб не спричиняти травмування працівників та не ускладнювати роботу транспортних засобів і механізмів.

3.7. Гальма засобів малої механізації (підвісних транспортних ліній, стрічкових транспортерів, електричних талів, візків, що переміщуються надґрунтовими реєстрами тощо), які застосовують під час збирання урожаю і транспортування його у складські приміщення, повинні бути справними.

3.8. Температура робочих поверхонь обладнання повинна відповідати ДСТУ EN 563-2001 "Безпечність машин. Температури поверхонь, доступних для дотику. Ергономічні дані для встановлення граничних значень температури гарячих поверхонь".

IV. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ

4.1. Експлуатація сільськогосподарських машин (сільськогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем складових частин та окремих технічних вузлів) повинна здійснюватися відповідно до ГОСТ 12.2.019-86 "ССБТ. Трактори й машини сільськогосподарські самохідні. Загальні вимоги безпеки".

4.2. Не дозволяється:

експлуатація несправних машини та обладнання;

експлуатація сільськогосподарських тракторів без електростартерного запуску двигуна та з відсутньою або з несправною системою блокування запуску двигуна при включеній передачі.

V. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ОДЕРЖАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

1. Вимоги щодо безпеки під час використання пестицидів та мінеральних добрив

1.1. Транспортування, зберігання та застосування пестицидів необхідно здійснювати з дотриманням вимог Закону України "Про пестициди і агрохімікати", Державних санітарних правил "Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві", затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 03 серпня 1998 року N 1 (далі - ДСП 8.8.1.2.001-98).

1.2. Доставку пилоподібних мінеральних добрив на поле з подальшим їх внесенням у ґрунт необхідно здійснювати на спеціальному транспортному засобі, обладнаному устаткуванням для вивантаження. Кузов транспортного засобу повинен бути без щілин і накритий брезентом.

5.3. Тракторний навантажувач, ковшовий або грейферний, під час вантаження гною з гноєсховищ у транспортні засоби повинен стояти на рівній спланованій ділянці.

5.4. Під час вивантаження гною із гноєсховища ковшовим або грейферним навантажувачем не можна допускати утворення козирків у місцях вивантаження.

5.5. Переїжджати тракторним навантажувачем на нове місце можна тільки після звільнення грейфера або ковша від гною.

5.6. Під час переїжджання трактора необхідно установити його робочі органи і домкрати у транспортне положення.

5.7. Тракторист-машиніст повинен стежити, щоб під час роботи навантажувача поблизу нього і під стрілою не перебували працівники.

5.8. Перед початком роботи навантажувача необхідно подати попереджувальний сигнал.

5.9. Місця над гнойовим каналом, де тимчасово знято ґратку, повинні бути огорожені.

5.10. Скребокві, стрічкові транспортери і люки для скидання гною або посліду повинні бути огорожені захисними решітками.

5.11. Отвір для похилого транспортера у холодну пору року потрібно закривати щитом або фартухом із важкої тканини.

5.12. Перед початком завантаження транспортного засобу гноєм, а також перед зрушуванням з місця водій повинен переконатися, що в робочій зоні не перебувають працівники, після чого подати сигнал і розпочати вантажити гній або рушати.

5.13. Глибокі гноєприймачі, вмістища для збереження рідкого гною, аеротенки, гноєсховища повинні бути обладнані захисними огорожами або перилами. Металеві сходи з рифленою поверхнею необхідно періодично очищати від бруду, льоду і снігу.

5.14. Пневматичні установки для видалення рідкого гною повинні бути обладнані запірною арматурою для від'єднання гноєнакопичувача від повітропроводів.

5.15. Приймальна лійка гноєнакопичувача повинна бути обладнана захисною ґраткою, яка унеможливіє потрапляння до нього довговолонистих часток і сторонніх предметів. Експлуатувати пневмоустановку без захисної ґратки не допускається.

5.16. Під час видалення гною з гноєнакопичувачів пневматичною установкою не дозволяється відкривати люк і спускатися у накопичувач.

5.17. Під час транспортування гною не дозволяється виконувати будь-які роботи із запірним клапаном накопичувача, усувати несправності, затягувати болтові з'єднання на гноєпроводах.

6. Вимоги щодо безпеки під час утримання тварин та птиці

6.1. Утримання великої рогатої худоби необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил охорони праці у тваринництві. Велика рогата худоба, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці України від 06 грудня 2004 року N 268, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за N 226/10506 (далі - НПАОП 01.2-1.10-05).

6.2. Утримання свиней необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил охорони праці у тваринництві. Свинарство, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці України від 06 грудня 2004 року N 269,

повністю відкрити і зафіксувати, забезпечуючи вільний прохід тварин у напрямку до місця вантаження.

4.3. Виводити тварин і починати їх вантажити необхідно від найближчих до виходу з приміщення станків або секцій. За умов прив'язного утримання телят і нетелів їх відв'язують і спрямовують на майданчик вантаження групами, а бугаїв, корів і бичків на відгодівлі - індивідуально.

4.4. Не дозволяється підганяти тварин гострими, ріжучими або колючими предметами, а також короткими палицями і гумовими шлангами.

Для підганяння тварин необхідно використовувати довгий пасовий батіг або електропогонич.

Під час завантаження і вивантаження молодняка великої рогатої худоби потрібно використовувати батоги і палиці довжиною не менше ніж 2 м та електропогоничі. Під час завантаження і вивантаження дорослих тварин додатково необхідно використовувати недоуздки або міцні мотузки.

4.5. Для працівників, зайнятих завантаженням і вивантаженням тварин, необхідно обладнувати острівці безпеки для захисту від розлючених тварин.

4.6. Транспортні засоби перед вантаженням необхідно звільнити від сторонніх предметів (цвяхів, дроту тощо), а днище кузова посипати піском, тирсою, подрібненою соломкою.

4.7. Для вантаження та перевезення свиней на території ферми необхідно використовувати візок-трап з механічним приводом.

4.8. Не дозволяється:

залишати тварин без нагляду на смузі відчуження дороги; вести тварин по дорогах з покращеним покриттям, якщо поруч є інші дороги; переганяти тварин по дорогах у темний час доби та за умов недостатньої видимості.

4.9. Для переганяння тварин через річки та інші водні перешкоди необхідно вибирати брід неглибокий, із рівним дном, без коріння, корчів та каміння.

4.10. Через залізничні колії тварин потрібно переганяти у спеціально визначених місцях. У туман, дощ або темний час доби тварин переводять на прив'язі не більше двох на одного погонича.

4.11. Бугаїв, некастрованих бичків на відгодівлі заборонено пасти в одному стаді з коровами та молодняком.

4.12. У темну пору доби і негоду на пасовищі повинні чергувати не менше як два пастухи.

5. Вимоги щодо безпеки під час прибирання, видалення, оброблення та зберігання гною

5.1. Під час роботи з мобільними механізмами для прибирання гною необхідно дотримуватися таких вимог:

прибирання гною у приміщеннях із безприв'язним утриманням худоби дозволяється лише за відсутності тварин;

під час руху бульдозера вздовж проходу тракторист-машиніст повинен стежити, щоб на його шляху не було працівників і тварин;

випускна труба трактора повинна бути обладнана іскрогасником; після прибирання гною приміщення необхідно провітрювати до повного видалення відпрацьованих (вихлопних) газів.

5.2. Щоб уникнути перекидання тракторного агрегату під час вантаження гною з естакад, тракторист-машиніст повинен стежити, щоб ніж бульдозера не висувався за край естакади, який необхідно позначати тросом або мотузкою.

Перевозити аміачну селітру з іншими мінеральними добривами на одному транспортному засобі не дозволяється.

1.3. Не дозволяється у темний час доби виконання робіт, пов'язаних з транспортуванням аміаковмісних мінеральних добрив, приготуванням розчинів, змішуванням їх та внесенням у ґрунт.

1.4. Не дозволяється транспортувати разом різні види пестицидів, хімічна взаємодія яких, у разі порушення упаковки, може спричинити їх займання.

1.5. Не дозволяється перевозити пестициди та протруєне насіння разом з біологічними засобами захисту рослин, харчовими і кормовими продуктами та іншими вантажами.

1.6. Не дозволяється використовувати для зберігання продуктів, фуражу, води тощо тару від мінеральних добрив, навіть після її знешкодження.

1.7. Виконання авіаційно-хімічних робіт із застосування пестицидів і агрохімікатів необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил безпеки праці під час виконання авіаційно-хімічних робіт, затверджених Держгірпромнаглядом від 06 червня 2008 року N 129, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 29 липня 2008 року за N 697/15388 (далі - НПАОП 0.00-1.42-08).

1.8. У машинах, які застосовуються для роботи з пестицидами, усі з'єднання магістралей переміщення пестицидів (фланці, затички, штуцери, ніпелі, люки тощо) повинні мати ущільнювальні прокладки. Не дозволяється використовувати машини з недостатнім ущільненням з'єднань.

2. Вимоги щодо безпеки під час обробітку ґрунту, сівби, садіння і догляду за посівами

2.1. Роботи, пов'язані з підготовкою мінеральних добрив до внесення у ґрунт, необхідно здійснювати за допомогою механізмів, оснащених пристроями для зниження пилоутворення.

2.2. Не дозволяється готувати розчини пестицидів безпосередньо в полі без засобів механізації.

2.3. Працівникам не дозволяється перебувати у зоні можливого руху маркерів або навісних машин під час розвертання машинно-тракторних агрегатів.

2.4. Під час руху агрегату не допускається одночасне обслуговування одним працівником двох або більше сівалок.

2.5. Завантаження сівалок і садильних машин насінням, садильним матеріалом та добривами повинно бути механізованим.

Ручне завантаження допускається лише за умови зупинення посівного або садильного агрегату та вимкнення двигуна трактора.

2.6. Замінювати, очищати і регулювати робочі органи навісних машин і знарядь, які перебувають у піднятому стані, дозволено після вжиття заходів, що запобігають їх самовільному опусканню.

2.7. Працівникам заборонено підніматися або спускатись з машин під час їх руху.

2.8. Не дозволяється сівачам працювати на навісних сівалках.

3. Вимоги щодо безпеки під час збирання зернових, зернобобових та круп'яних культур

3.1. Під час роботи в полі та переміщення по дорогах на зернозбиральному комбайні дозволено перебувати лише комбайнеру.

3.2. Запасні ножі збиральних машин необхідно зберігати у дерев'яних чохлах на польовому стані.

- 3.3. Не дозволяється перебування працівників у кузові автомашини або тракторного причепа під час заповнення їх технологічним продуктом, а також під час транспортування продукту до місця складування.
- 3.4. Комбайни повинні бути забезпечені дерев'яними лопатами для проштовхування злежаного зерна у бункерах до вивантажувального шнека.
- 3.5. Збиральні машини повинні бути забезпечені міцними дерев'яними підкладками для встановлення домкрата.
- 3.6. Під час переїжджання вивантажувальні шнеки та інші робочі органи збиральних машин повинні бути переведені в транспортне положення. Дистанція між збиральними машинами повинна бути не менше 50 м.
- 3.7. Перед початком зернозбиральних робіт необхідно:
на відведених ділянках влаштувати обладнані польові стани й місця для відпочинку працівників;
перевірити висоту провисання проводів повітряних ліній електропередач.
4. Вимоги щодо безпеки під час післязбирального доробляння та зберігання зернових, зернобобових та круп'яних культур
- 4.1. Післязбиральне обробляння зерна у приміщеннях зерноскховищ дозволено виконувати лише за умов наявності окремих спеціальних відділень для протруєння, очищення, сушіння та зберігання зерна, оснащених системою аспірації.
- 4.2. Не дозволяється використовувати для протруєння насіння обладнання, агрегати, комплекси і токи, які призначено для післязбирального доробляння та зберігання продовольчого і фуражного зерна.
- 4.3. Не дозволяється експлуатувати машини і обладнання без захисних огорож.
- 4.4. Не дозволяється у місцях проведення робіт з консервування зерна та зберігання хімічних консервантів вживати їжу, палити та користуватися відкритим вогнем.
5. Вимоги щодо безпеки під час збирання та заготівлі соломи, сіна, сінажу і силосу
- 5.1. Зернозбиральні комбайни і транспортні засоби повинні бути обладнані автоматичною зчіпкою, яка дозволяє від'єднувати наповнений причіп і приєднувати порожній під час руху агрегату без участі допоміжного працівника.
- 5.2. Погодження дій трактористів при розчепленні волокуші з трактором і початку руху машин після розчеплення необхідно здійснювати за умов наявності допоміжного працівника (сигнальника). Працівник повинен знаходитись попереду агрегату в зоні видимості обох трактористів. Трактористи повинні починати рух тільки після сигналу допоміжного працівника (свистком, прапорцем тощо).
- 5.3. Працівникам не дозволяється перебувати на копицях, які переміщують.
- 5.4. На період скиртування працівники повинні бути забезпечені справними вилами, страхувальним знаряддям, засобами сигналізації (свистками, прапорцями).
- 5.5. Скиртування дозволяється проводити у світлий час доби, за швидкості вітру не більше 6 м/с. Не дозволяється виконувати скиртувальні роботи під час грози.
- 5.6. Під час скиртування необхідно дотримуватися таких вимог:

- обладнання, які потребують періодичного миття та чищення із застосуванням ручної праці, повинна забезпечувати їх легке розбирання й збирання без застосування інструменту та доступність для миття та чищення.
- 3.2. Машини й обладнання, призначені для первинної обробки молока, повинні бути обладнані приладами автоматики, які забезпечують надійний контроль і регулювання заданого технологічного процесу.
- 3.3. Не допускається роздавання корму під час доїння тварин.
- 3.4. Під час доїння неспокійних та норовливих корів необхідно фіксувати їх задні ноги.
- 3.5. Необхідно вибирати найкоротші прямолінійні маршрути руху тварин до доїльного залу, не створюючи заторів і запобігаючи втручанням обслуговувального персоналу для їх усунення.
- 3.6. Під час доїння корів у доїльних залах за прив'язного утримання необхідно використовувати напівавтоматичні і автоматичні прив'язі з пристроями для групового звільнення тварин.
- 3.7. Готуючи вим'я до доїння, не дозволяється допускати, щоб у тварин виникали неприємні відчуття, зумовлені механічними і температурними подразниками (сильний натиск, занадто гаряча або холодна вода тощо).
- 3.8. У період привчання тварин до карусельної доїльної установки необхідно встановлювати знижену швидкість обертання платформи.
- 3.9. Під час доїння корів у стійлах ширина поздовжніх проходів для обслуговування тварин повинна бути не менше 1,5 м.
- 3.10. Прямокутний для молочного насоса доїльних установок необхідно огорожувати поруччями висотою не менше ніж 1 м.
- 3.11. Підлога в робочій зоні оператора доїльних установок з траншеями повинна мати настил у вигляді дерев'яних решіток.
- 3.12. У нижній частині станків доїльних установок, що мають траншею для оператора, необхідно встановлювати бризковідбивальний щиток висотою 0,12 м з нахилом 75° у бік стійла.
- 3.13. Доїння кобил у табунному конярстві необхідно проводити тільки після їхньої обтяжки.
- 3.14. Окрики, больові дії під час приручення до доїння й у процесі доїння кобил, не дозволяються.
- 3.15. Доїти кобил вручну необхідно з лівого боку. Починати доїння необхідно тільки після того, коли тварина обпирається на ліву задню ногу і виключено можливість нанесення несподіваному удару цією ногою.
- 3.16. Під час ручного доїння неспокійних і норовистих кобил для запобігання несподіваному удару необхідно фіксувати їхні передню ліву й задню праву ноги.
- 3.17. При переведенні кобил з ручного на машинне доїння в перші два дні їх необхідно привчати до шуму й вигляду доїльних апаратів. Кобил дозволяється доїти апаратами лише на третій день.
- 3.18. При машинному доїнні кобил необхідно доїти у станках, які захищають працівників від травмування тваринами.
4. Вимоги щодо безпеки під час транспортування, переганяння та випасання тварин
- 4.1. Для перевезення тварин необхідно використовувати спеціальні машини - скотовози, свиновози або інші відповідно обладнані автомобілі.
- 4.2. Перед тим, як виганяти тварин із секцій та приміщень, їх двері потрібно

котлів і водопідігрівачів з температурою нагріву води не вище 115° С, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 23 липня 1996 року N 125, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 листопада 1996 року за N 655/1680 (НПАОП 0.00-1.26-96).

1.22. Перед відкриванням кришок запарників і варильних котлів необхідно закрити паровий вентиль і скинути тиск. Під час відкривання кришки необхідно стояти з того боку, в який її відкривають.

1.23. Перед зливанням конденсату із запарника необхідно впевнитися, що проти зливного отвору не стоять працівники.

1.24. Під час технологічних процесів перероблення кормів, що супроводжуються виділенням пилу, необхідно передбачити герметизацію усіх місць і джерел пилоутворення та їх аспірацію.

1.25. Зерно та інші компоненти кормів перед переробленням необхідно очищати від металевих та інших домішок.

1.26. Рідкі компоненти комбикормів необхідно вносити за допомогою шлюзових затворів або дозаторів, що запобігають їх розбризкуванню.

2. Вимоги щодо безпеки під час навантажування, транспортування та роздавання кормів

2.1. Під час зберігання, навантажування і транспортування кормів не можна допускати потрапляння до них сторонніх предметів.

2.2. Під час завантажування сипучих кормів працівники не повинні перебувати у кузові транспортного засобу.

2.3. Під час роботи навантажувачів працівники повинні узгоджувати свої дії з машиністом навантажувача.

2.4. Місця під'їждження транспортних засобів до вантажильних механізмів, приймальних бункерів тощо повинні бути обладнані відбійними брусами.

2.5. Розробляти скирти, бурти, траншеї та інші кормосховища висотою понад 2 м необхідно вертикальними шарами, починаючи з краю верхньої частини, унеможливаючи зсування або обвалення частини скирти, бурта, траншеї тощо. Після вжиття необхідних заходів безпеки утворені козирки, нависи корму в скиртах, буртах і траншеях необхідно обвалити.

2.6. Транспортні засоби, поставлені під навантажування (розвантажування), повинні бути загальмовані, щоб запобігти їх самовільному руху.

2.7. Перед виконанням транспортних робіт колісними тракторами необхідно передні і задні колеса встановити на максимальну ширину колії. Під час ожеледиці і у важкопрохідних місцях дороги на провідні колеса необхідно одягти ланцюги проти ковзання.

2.8. Не дозволяється здійснювати очищення, технічне обслуговування і ремонт трактора при ввімкненому двигуні.

2.9. Переміщувати вагонетку дозволяється тільки штовханням її від себе. Не дозволяється перебування на шляху руху вагонетки та їзда на ній. Під час розвантажування вагонетки з перевертальним кузовом працівник повинен знаходитись у торці кузова, а його руки не повинні потрапляти у зону між рухомими та нерухомими частинами.

2.10. Заборонено експлуатувати підвісну дорогу зі зношеними підвісками, кріпленнями, зварними котками, підіймачами, запірними пристроями кузова і підіймача, а також погнутими рейками та розходженням їх у місцях стиків.

3. Вимоги щодо безпеки під час доїння та первинного оброблення молока

3.1. Конструкція складових частин і деталей доїльних установок і молочного

кількості скиртоправів, що одночасно перебувають на скирті, не повинна перевищувати шістьох з розміщенням їх не ближче ніж за 1,5 м від краю скирти;

після досягнення скиртою висоти 2 м навколо неї необхідно вистелити шар соломи шириною 2 м і висотою 1 м (для пом'якшення удару внаслідок падіння працівника зі скирти);

не допускається використання скиртоукладача для піднімання на скирту і спускання з неї;

для завершення формування скирти на ній мають залишитися не більше двох скиртоправів;

скиртоправи не повинні перебувати ближче 3 м від грабельної решітки під час подавання соломи (сіна) скиртоукладачем на скирту;

для піднімання та опускання працівників зі скирти потрібно застосовувати приставні або мотузяні драбини, які у верхній частині необхідно закріплювати страховальними мотузками, з'єднаними з металевим стрижнем, уведеним горизонтально в нижню частину скирти зі зворотного боку на глибину не менше 1 м.

5.7. Вкладати тюки у скирту, склади для сіна або кузов транспортного засобу необхідно у перев'язку. Тюки необхідно подавати узгоджено, укладачам не дозволяється наблизитися до краю скирти (кузова) ближче ніж на 1,5 м.

5.8. Вкладати рулони необхідно механізованим способом вертикально у шаховому порядку.

5.9. Під час укладання рулонів і тюків не можна допускати нахилу штабеля. Нахилений штабель необхідно закріпити упорами або відтяжками до остаточного розбирання штабеля.

5.10. Працівникам не дозволяється перебувати під піднятими рулонами і тюками та у радіусі дії стріли навантажувальної машини під час укладання рулонів і тюків за допомогою кранів або навантажувачів.

5.11. Розрізання скирт скирторізом дозволяється виконувати за умови наявності допоміжного працівника (сигнальника), який повинен перебувати за межами зони можливого падіння пиляльного ланцюга у разі його пошкодження чи відмови.

5.12. Не дозволяється перебування працівників поблизу потоку подрібненої маси та робочих органів машин для навантажування соломи і сіна зі скирт з одночасним подрібненням і пневматичним завантаженням у транспортні засоби.

5.13. Не дозволяється виконання робіт під навислими козирками, які утворились при розбиранні скирт.

5.14. Під час роботи прес-підбирача не дозволяється:

перебувати на прес-підбирачі;

заглядати до пресувальної камери;

вправляти руками в'язальний шпагат у в'язальному апараті;

перебувати у зоні обертання маховика;

проштовхувати руками масу до приймальної камери.

5.15. Під час роботи тюкоукладача працівникам не дозволяється перебувати ближче 1 м від робочих ланцюгів підбирача і поперечного транспортера та проштовхувати тюки у підбирач під час його руху.

5.16. Докладати тюки, що обвалилися, вручну дозволено тільки після зупинення агрегату.

5.17. Перед вивантаженням штабеля необхідно впевнитися, що у небезпечній зоні не перебувають працівники. Під час розвантаження поправляти штабель вручну не допускається.

5.18. Агрегати для виготовлення вітамінного трав'яного борошна та для висушування трави, соломи, зелених гілок дерев, виноградної вичавки та інших відходів повинні бути обладнані справними приладами контролю температурного режиму та автоматичними приладами безпеки, які вимикають подавання палива у разі обривання полум'я форсунки.

5.19. Роботи, пов'язані зі закладанням силосу, дозволяється проводити тільки у світлий час доби.

У траншеях заглибленого типу дозволено трамбувати силосну (сінажну) масу в темний час доби одним трактором у разі відсутності у траншеї допоміжних працівників та наявності стаціонарного освітлення всієї поверхні робочої зони.

5.20. Для трамбування маси необхідно застосовувати тільки гусеничні трактори загального призначення. Під час трамбування двері кабіни необхідно закріпити у відкритому положенні.

5.21. Дозволяється використовувати трактори тільки з передньонавішеним розрівнювальним пристроєм.

5.22. На кургані, бурті або у траншеї дозволено виконувати роботи тільки одним трактором. У траншейних сховищах шириною 12 м і більше допускається одночасна робота не більше двох гусеничних тракторів загального призначення.

5.23. Роботи із внесення хімічних консервантів повинні проводити не менше двох працівників.

5.24. Під час закладання у башту силосу або сінажу заборонено перебування працівників у баштах під час перерв у подаванні маси більше ніж на 2 години. Поновлення робіт після перерв дозволяється тільки після провітрювання башти протягом 2 годин.

6. Вимоги щодо безпеки під час збирання та післязбирального дороблення льону

6.1. Під час складання агрегату (трактор-льонокомбайн-причіпний візок) причіплювач повинен перебувати з лівого боку агрегату і подавати сигнали трактористу. Зчіплювання агрегату необхідно проводити після зупинення трактора.

6.2. Страхувальні пристрої повинні бути у положенні, що унеможлиблює роз'єднання агрегату.

6.3. Карданний вал комбайна або льонобралки необхідно приєднувати до вала відбирання потужності трактора після зчеплення машин та за умови вимкненого двигуна.

6.4. Працівникам заборонено перебувати у кузові причепа під час його руху. Розрівнювати ворох у причепі дозволено тільки під час зупинення агрегату.

6.5. Не дозволяється одягати та знімати бральні паси, а також заправляти в'язальний апарат комбайна і підбирача шпагатом за умови ввімкненого двигуна.

6.6. Під час обкатування в'язального апарата вмикати його дозволено тільки за допомогою шнура, який прив'язаний до педалі, перебуваючи за межами зони роботи скидальних важелів.

6.7. Транспортні засоби, які використовують на сушильному пункті, повинні

потрібно тільки після вимкнення і остаточного зупинення обладнання.

1.5. Забороняється перебування працівників на платформі живильника під час його роботи та у зоні викидання подрібненої маси.

1.6. Завантаження сировини в автоклави повинно бути механізованим.

1.7. У разі використання хімічних реагентів необхідно передбачати герметизацію обладнання та улаштування системи аспірації.

1.8. Перед кожним циклом парового оброблення кормів необхідно проводити гідравлічну перевірку автоклава, а також прилеглих трубопроводів і запірної арматури.

1.9. Проти ваги кришок автоклавів повинні бути огорожені, а їх маса відрегульована так, щоб унеможливити самовільне опускання кришок.

1.10. Під час гідробаротермічного оброблення грубих кормів знімати або відкривати кришки устаткування дозволено тільки після припинення подавання пари та повного закриття вентилів.

1.11. Під час вивантажування кормів з автоклава необхідно провентилувати приміщення.

1.12. Кожний прес-екструдер повинен бути обладнаний пристроєм для примусового витяжного вентилявання.

1.13. Не дозволяється: перебування навпроти регулятора-гранулятора під час запускання, зупинення і роботи прес-екструдера;

запускання прес-екструдера з частково закритими (або забитими

продуктами) вихідними отворами регулятора-гранулятора;

забраття руками проби суміші на виході із шнека дозатора;

розбирання шнекової частини за температури деталей понад 45° С.

1.14. При хімічній обробці кормів запірні пристрої вмістищ з хімічними речовинами необхідно відкривати повільно і плавно без ривків та ударів металевими предметами.

1.15. Продувати контрольні крани і вентиля та відбирати проби аміачної води, каустичної соди та інших хімреагентів необхідно обережно із застосуванням відповідних засобів індивідуального захисту.

1.16. Переливати аміачну воду з однієї тари в іншу необхідно за методом "газового обв'язування", коли пара з наповненого вмістища потрапляє до порожнього. Працівники, які виконують таку роботу, повинні перебувати з навітряного боку.

1.17. Кислоти і формалін необхідно переливати з бутлів за допомогою сифонів, не допускаючи розбризкування рідин.

1.18. Готувати робочі розчини реагентів необхідно у закритих установках з мішалками. Подавати речовини і робочий розчин необхідно за допомогою механізмів або пристроїв (шнеки, насоси), що запобігають контакту працівників з реагентами.

1.19. Робочий розчин необхідно подавати у змішувачі-реактори через інжекторний пристрій.

1.20. Гасити вапно і обробляти ним солону необхідно у закритих вмістищах, заглиблених у землю і розміщених за межами приміщення.

1.21. Варильні котли, що працюють під тиском більше 0,07 МПа (0,7 атм), та водогрійні котли з температурою нагрівання понад 115° С необхідно експлуатувати відповідно до вимог Правил будови і безпечної експлуатації парових котлів з тиском пари не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см²), водогрійних

під'єднання розпилювачів.

10.9. Готувати робочі розчини пестицидів необхідно в окремому приміщенні, обладнаному витяжною вентиляцією.

10.10. Роботи із захисту рослин необхідно проводити не менше ніж двом працівникам із застосуванням відповідних засобів індивідуального захисту. Заправляти ранцеву апаратуру дозволено лише у приміщенні розчинного вузла чи на спеціально обладнаному майданчику.

10.11. Під час шлангового і ранцевого оброблення рослин пестицидами працівники повинні перебувати на відстані не менше ніж 10 м один від одного та обробляти ділянку в одному напрямку. Не дозволяється спрямовувати факел пестицидів на працівників, електроустановки та комунікації.

10.12. Роботи з протруєння посівного матеріалу необхідно виконувати у спеціально обладнаних приміщеннях.

10.13. У місцях протруєння посівного матеріалу не повинні перебувати сторонні особи.

10.14. Під час завантажування протруєного посівного матеріалу в тару і її пакування необхідно застосовувати спеціальне обладнання.

10.15. Протруєний посівний матеріал необхідно зберігати у спеціальних приміщеннях.

10.16. Не дозволяється використовувати протруєний посівний матеріал для інших потреб, крім сівби.

10.17. Перевозити протруєний посівний матеріал без тари заборонено.

10.18. Транспортні роботи у теплицях необхідно здійснювати технічно справними транспортними засобами з габаритами, що забезпечують безпечно проведення робіт.

10.19. Тара, яку використовують для збирання і транспортування тепличної продукції, повинна відповідати ГОСТ 12.3.010-82 "ССБТ. Тара производственная. Требования безопасности при эксплуатации".

11. Вимоги щодо безпеки при зрошувальному землеробстві

11.1. Конструкції зрошувальних машин повинні відповідати чинним стандартам.

11.2. Експлуатація зрошувальної техніки повинна здійснюватися відповідно до вимог ДСТУ EN 908:2005 "Сільськогосподарські та лісогосподарські машини. Машини зрошувальні з намотувальним барабаном. Вимоги безпеки" та ДСТУ EN 909:2005 "Сільськогосподарські та лісогосподарські машини. Машини для кругового та фронтального зрошування. Вимоги безпеки".

VI. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ОДЕРЖАННЯ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

1. Вимоги щодо безпеки під час приготування кормів

1.1 Перед запуском подрібнювача потрібно впевнитися у відсутності сторонніх предметів усередині нього і на живильниках.

1.2. Подавати продукти в подрібнювач дозволяється тільки після виходу його ротора у робочий режим.

Продукт необхідно подавати у машину рівномірно, використовуючи для цього спеціальні дерев'яні подавачі-протривувачі з ручкою довжиною не менше 1 м.

1.3. Під час завантажування подрібнювачів необхідно слідкувати, щоб до них не потрапляли сторонні предмети і змерзлі грудки технологічного продукту.

1.4. Очищати від забивання робочі органи (подрібнювачі, живильники тощо)

бути обладнані іскрогасниками.

6.8. Усі машини для первинного оброблення льону повинні бути обладнані вентиляційними пристроями і пневмотранспортерами.

6.9. Льономолотильні і тіпальні машини повинні бути обладнані столами для подавання сировини й обмежувачами положення рук.

6.10. Не дозволяється відкривати кожухи тіпальних машин до остаточного їх зупинення.

6.11. Усувати забивання голчастих валиків трясил та знімати намотки з вальців машин і шийок бильних барабанів тіпальних машин дозволяється тільки за допомогою гаків-різаків.

7. Вимоги щодо безпеки під час вирощування та збирання цукрових буряків

7.1. Не дозволяється перебування працівників на сівалках під час переїждження і розвертання, а також на транспортних засобах під час завантажування і транспортування гички або коренеплодів цукрових буряків.

7.2. Не дозволяється:

підштовхувати транспортні засоби та бурякозбиральні машини, що забуксували на полі чи дорозі;

сидіти (стояти) на рамі або інших частинах бурякозбиральних машин під час їх роботи;

замінювати ножі та диски зрізувальних і обрізувальних механізмів, встановлювати зазори між дисками копачів та зазори у конічних підшипниках копачів без застосування відповідних засобів індивідуального захисту.

7.3. Дистанція між збиральним агрегатом (комбайна) та транспортним засобом під час їх руху повинна становити не менше 1,5 - 2 м.

7.4. Не дозволяється розрівнювати коренеплоди цукрових буряків вручну у кузові транспортного засобу під час його руху.

7.5. Працівникам не дозволяється перебувати попереду і позаду гичкозбиральної машини, а також у площині обертання ротора під час її руху.

7.6. Коренеплоди, які залишились у транспортному засобі після його розвантаження, необхідно прибирати за допомогою скребка або лопати з подовженим держакон, не піднімаючись у кузов.

8. Вимоги щодо безпеки під час вирощування, збирання та післязбирального дороблення картоплі

8.1. Не дозволяється перевозити навісну саджалку із завантаженими бункерами.

8.2. Під час переміщення садильного агрегату не дозволяється піднімати та опускати маркери вручну.

8.3. Не дозволяється перебування працівників у радіусі дії стріли завантажувача.

8.4. Під час переїждження передні колеса причіпних картоплезбиральних комбайнів і вивантажувальні транспортери повинні бути установлені у транспортне положення.

8.5. Під час групового переїждження агрегатів дистанція між ними повинна становити не менше 30 м, а на схилах - не менше 50 м.

8.6. Післязбиральне дороблення картоплі необхідно здійснювати в окремих виробничих приміщеннях.

8.7. Перед підніманням платформи підіймача оператор повинен впевнитися у відсутності працівників на транспортному засобі, який розвантажують, у приймальному бункері, на платформі підіймача та подати звуковий сигнал.

8.8. Працівникам забороняється перебувати під піднятою платформою підйомача.

9. Вимоги щодо безпеки під час закладання і вирощування багаторічних насаджень та збирання врожаю

9.1. На входних дверях приміщення для світлового загартування прищеп з використанням ртутних ламп високого тиску необхідно вивішувати знак заборони відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників. Відкривання дверей повинно бути заблоковано з вимиканням ртутних ламп.

9.2. Під час навантажування і розвантажування шпалерних стовпів працівники повинні перебувати з їх торцевих боків. Кожний залізобетонний стовп дозволяється розвантажувати тільки двома працівникам.

9.3. Не дозволяється складувати шпалерні стовпи у штабелі висотою понад 1,5 м.

9.4. Машини і знаряддя, призначені для роботи у безпосередній близькості від крон дерев, повинні бути обладнані обтікачами.

9.5. Під час роботи на садовій платформі з використанням пневматичного інструменту для очищення, побілення штаблів, збирання плодів і обрізування крони плодівих дерев працівники повинні використовувати відповідні засоби індивідуального захисту.

9.6. Під час роботи на садовій платформі не дозволяється:

перебувати у зоні дії трапів;

ремонтувати пневматичний різальний апарат і замінювати його при ввімкненому компресорі;

заходити на платформу і сходити з неї на ходу, а також переходити з одного боку трапа на інший;

використовувати платформу для перевезення працівників.

9.7. Не дозволяється проведення машинного контурного обрізування плодівих дерев:

у садах, розміщених на схилах понад 9° (16 %);

без захисної огорожі лобового і бокових вікон кабіни трактора;

з використанням дискових пилок з тріщинами на диску або зубцях, зі зламаними підряд двома зубцями;

у разі перебування людей у радіусі 70 м.

9.8. Не дозволяється очищати дискові пилки від гілок без застосування відповідних засобів індивідуального захисту.

9.9. Під час оброблення ґрунту і проріджування рослин з використанням ручного інструменту працівники повинні перебувати на відстані 2 - 3 м один від одного.

9.10. Під час чеканення пагонів, обрізування лози, зрізання виноградних грон, підв'язування виноградних кущів працівники повинні перебувати один від одного на відстані не менше 2 м.

9.11. Для обрізування плодівих дерев необхідно використовувати самостійні драбини з огороженими робочими майданчиками.

9.12. Не дозволяється обрізувати дерева з приставних драбин.

9.13. Роботи на драбинах висотою понад 3 м повинні виконувати два працівники, один з яких повинен підтримувати драбину в основі від переміщення.

9.14. При використанні драбин під час обрізування гілок не дозволяється:

працювати, стоячи вдвох на одній драбині;

переходити з драбини на дерево і назад;

стояти одною ногою на драбині, а іншою - на дереві;

працювати механізованим інструментом на драбині з неогороженим робочим майданчиком.

9.15. Для переміщення ручного різального інструменту необхідно використовувати відповідні сумки або легкі переносні ящики.

9.16. Під час виконання робіт, пов'язаних з обрізуванням, не допускається: одночасне виконання механізованих та ручних робіт на одній ділянці, плантації, винограднику;

перевезення до місця роботи працівників разом з незахищеним ріжучим чи колючим ручним інструментом;

зберігання інструменту на ділянках і в траві;

обрізування дерева під час дощу та після нього до підсихання стовбурів і основних скелетних гілок;

перебування під гілками, які зрізають;

обрізування високих дерев поблизу лінії електропередачі, що перебувають під напругою;

перебування у міжрядді під час натягування шпалерного дроту механічними засобами.

10. Вимоги щодо безпеки під час виконання робіт у захищеному ґрунті

10.1. Роботи, пов'язані з приготування ґрунтової суміші, необхідно здійснювати на спеціально обладнаних майданчиках.

10.2. Під час роботи змішувача ґрунту його необхідно надійно загальмувати.

Переміщувати змішувач дозволено лише після від'єднання електроживлення і тільки на жорсткому буксирі.

10.3. Під час обслуговування пересувного горщиковиготовлювача підготовлені ділянки теплиць потрібно звільнити від сторонніх предметів і незадіяного обладнання. Підходи та під'їзди до таких ділянок повинні бути вільними.

10.4. Під час натягування дроту за допомогою ручної лебідки працівники повинні дотримуватися безпечної дистанції та не перебувати у міжряддях, щоб уникнути травм внаслідок можливого обривання дроту.

Дріт необхідно прикривувати за допомогою плоскогубців. Натягнутий шпалерний дріт не повинен мати гострих кінців.

10.5. Усі роботи з вирощування розсади у теплицях дозволено виконувати тільки після вимкнення системи досвічування рослин.

10.6. Формувати шпалери, збирати врожай з верхньої частини рослин, пасинкувати, видаляти пагони, які відплодоносили, та відмерлі листки і zdeформовані плоди необхідно з використанням самохідних візків з гідравлічним підніманням платформи, ручних візків, обладнаних гальмом, самостійних драбин, пересувних самостійних платформ та спеціальних підставок.

10.7. Доставляти, дозувати і завантажувати необхідні компоненти для приготування живильних розчинів у гідропонних теплицях необхідно механізованим способом із використанням засобів колективного та індивідуального захисту.

10.8. Технологічні операції із застосуванням пестицидів потрібно виконувати з використанням спеціальних технічно справних машин і апаратів. Не допускається підтікання рідини в місцях з'єднання труб та шлангів і в місцях